

КОЛОКВИЈУМ ИЗ ОСНОВА ЕЛЕКТРОТЕХНИКЕ 2

22. април 2018.

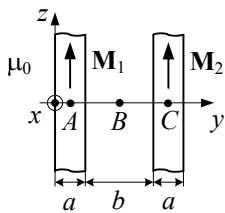
Напомене. Колоквијум траје 150 минута. Није дозвољено напуштање сале 90 минута од почетка колоквијума. Писати искључиво хемијском оловком. Дозвољена је употреба само овога папира и вежбанке, који се морају заједно предати. Употреба калкулатора није дозвољена. Питања радити искључиво на овоме папиру, а задатке искључиво у вежбанци. Коначне одговоре на питања и тражена извођења уписати у одговарајуће кућице, уцртати у дијаграме или заокружити понуђене одговоре. Одговори без извођења се неће признати. Свако питање носи по 5 поена, а задатак по 20 поена.

Попунити податке о кандидату у следећој табели. Исте податке написати и на омоту вежбанке.

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ						Укупно поена
Група са предавања	Индекс година/број		Презиме и име			
П1 П2 П3	/					
ПИТАЊА				ЗАДАЦИ		
1	2	3	4	1	2	

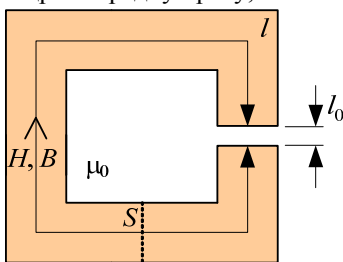
ПИТАЊА

1. Две веома велике (дуж праваца x -осе и z -осе), танке челичне плоче, дебљине $a = 5 \text{ mm}$, постављене су паралелно једна другој у вакууму на одстојању $b = 12 \text{ mm}$ једна од друге, као на слици. Плоче су хомогено намагнетисане, а вектори магнетизације у плочама су $\mathbf{M}_1 = \frac{30}{\pi} \mathbf{i}_z \text{ kA/m}$ и $\mathbf{M}_2 = \frac{40}{\pi} \mathbf{i}_z \text{ kA/m}$. Израчунати вектор магнетске индукције у тачкама са Декартовим координатама (а) $A(0, a/2, 0)$, (б) $B(0, a + b/2, 0)$ и (в) $C(0, b + 3a/2, 0)$.

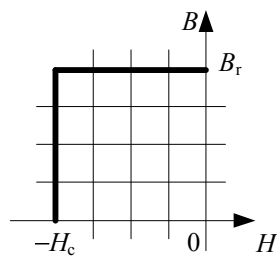

(а)
(б)
(в)

2. За намагнетисано феромагнетско језгро на слици 1 је $l/l_0 = 100$, површина попречног пресека језгра је $S = 3 \text{ cm}^2$, а за карактеристику размагнетисања феромагнетског дела језгра на слици 2 важи $B_r = 25\mu_0 H_c = 500 \text{ mT}$. **Референтни** смер за поља у језгру дат је на слици, а магнетско расипање је занемарљиво. На датој карактеристици размагнетисања нацртати радну праву, означити радну тачку и одредити њене координате.

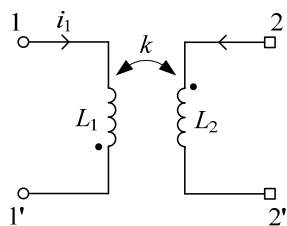
Слика 1.

Слика 2.

--

3. Индуктивности спрегнутих калемова приказаних на слици су $L_1 = 100 \text{ mH}$ и $L_2 = 64 \text{ mH}$, а коефицијент спреге је $k = 0,5$. У првом калему постоји простопериодична струја $i_1(t) = I_m \sin \omega t$, где је $I_m = 3 \text{ A}$ и $\omega = 10^3 \text{ s}^{-1}$. Израчунати (а) међусобну индуктивност ових калемова за референтне смерове означене на слици, (б) напон $u_{22'}(t)$ између отворених прикључака другог калема и (в) максималну вредност тог напона.

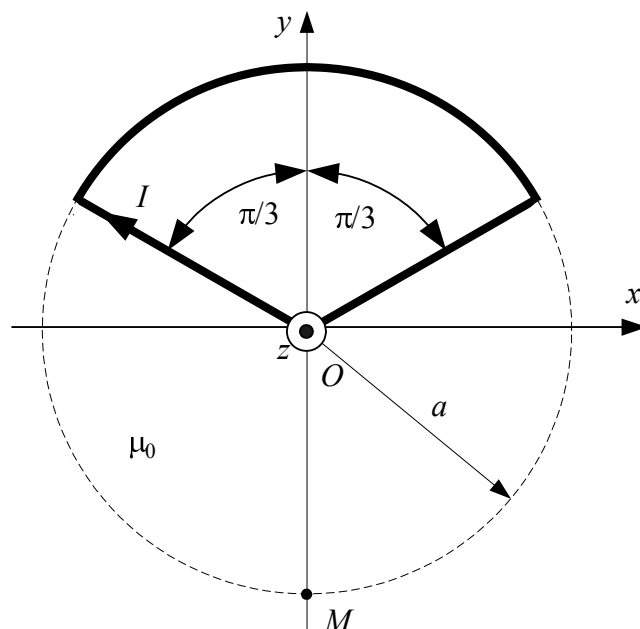
(а)	(б)	(в)

4. Полупречници бакарних проводника танког ваздушног двожичног вода су a , док је растојање између оса проводника d ($d \gg a$). У проводницима вода постоји стална струја јачине I . Написати изразе за (а) спољашњу, (б) унутрашњу и (в) укупну подужну индуктивност вода, као и за (г) спољашњу и (д) унутрашњу подужну магнетску енергију вода.

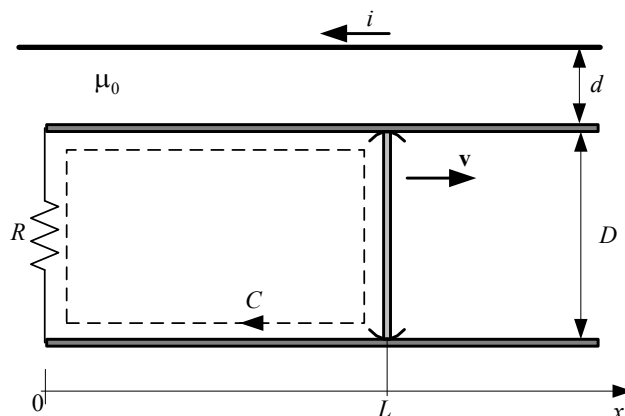
(а) $L'_e =$	(б) $L'_i =$	(в) $L' =$	(г) $W'_{me} =$	(д) $W'_{mi} =$
--------------	--------------	------------	-----------------	-----------------

ЗАДАЦИ

1. (Задатак се ради полазећи од **прве** стране вежбанке.) Жичана контура са сталном струјом I састоји се од два праволијнска дела и једног дела облика кружног лука, полупречника a . Контура се налази у вакууму и лежи у Oxy равни Декартовог координатног система, као на слици. Одредити израз за вектор магнетске индукције у тачки M чије су координате $(0, -a, 0)$.

2. (Задатак се ради полазећи од **последње** стране вежбанке.) На слици су приказане две дугачке паралелне шине, које се налазе у ваздуху на међусобном растојању D . По шинама клизи шипка константном брзином $\mathbf{v} = v \mathbf{i}_x$. У тренутку $t = 0$ положај шипке је одређен са $x = L$, $L > 0$. Отпорност шина и шипке је занемарљиво мала, а између шина и шипке постоји добар контакт. За шине је везан отпорник отпорности R . Паралелно шинама, у истој равни на растојању d , као на слици, налази се веома дугачак праволијнски проводник у коме постоји променљива струја $i(t) = I_0 \sin \omega t$. Одредити изразе за емс: (а) сложене, (б) динамичке и (в) статичке индукције индуковане у контури C у односу на референтни смер приказан на слици, за $t \geq 0$. Занемарити магнетско поље индукованих струја.

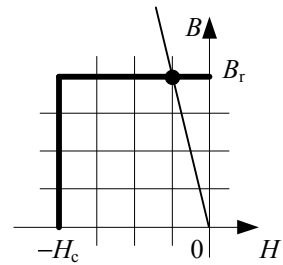

Питања и задаци ће бити прегледани само уколико се налазе на одговарајућим местима.

ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА И РЕШЕЊА ЗАДАТАКА СА КОЛОКВИЈУМА ИЗ ОСНОВА ЕЛЕКТРОТЕХНИКЕ 2, ОДРЖАНОГ 22. АПРИЛА 2018. ГОДИНЕ

ПИТАЊА

- (а) $\mathbf{B} = 12 \mathbf{i}_z$ мТ, (б) $\mathbf{B} = 0$ и (в) $\mathbf{B} = 16 \mathbf{i}_z$ мТ.
- Радна права и радна тачка приказани су на слици. Координате радне тачке су $H = -H_c/4 = -12,5/\pi$ кА/м ≈ -4 кА/м и $B = B_r = 500$ мТ.
- $L_{12} = L_{21} = -40$ мН, $u_{22'}(t) = L_{21} \frac{di_1}{dt} = -120 \cos \omega t$ В, $U_{22'm} = 120$ В.
- (а) $L'_e = \frac{\mu_0}{\pi} \ln \frac{d}{a}$. (б) $L'_i = \frac{\mu_0}{4\pi}$. (в) $L' = L'_e + L'_i$. (г) $W'_{me} = \frac{1}{2} L'_e I^2$. (д) $W'_{mi} = \frac{1}{2} L'_i I^2$.

ЗАДАЦИ

- Магнетска индукција у тачки M је $\mathbf{B} = \frac{\mu_0 I}{8\pi a} \left(4 - \frac{4\sqrt{3}}{3} - \ln 3 \right) \mathbf{i}_z$.
- (а) Емс сложене индукције је $e_{\text{ind}} = \frac{\mu_0 I_0}{2\pi} \ln \frac{d+D}{d} (v \sin \omega t + (L+vt)\omega \cos \omega t)$. (б) Индукована емс динамичке индукције је $e_{\text{ind din}} = \frac{\mu_0 I_0 v}{2\pi} \ln \frac{d+D}{d} \sin \omega t$. (в) Индукована емс статичке индукције је $e_{\text{ind st}} = \frac{\mu_0 I_0}{2\pi} \ln \frac{d+D}{d} (L+vt)\omega \cos \omega t$.

- РЕЗУЛТАТИ КОЛОКВИЈУМА ЋЕ БИТИ ОБЈАВЉЕНИ ДО 6. МАЈА У 21 ЧАС.
- УВИД У ЗАДАТКЕ ЈЕ 12. МАЈА ОД 9:00 ДО 10:00 ЧАСОВА, У АМФИТЕАТРУ 56.

Са предмета Основи електротехнике